

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Natura 2000-plan 2010-2015

Uldum Kær, Tørring Kær og Ølholm Kær

Natura 2000-område nr. 77
Habitatområde H66
Fuglebeskyttelsesområde F44

Kolofon

Titel:

Natura 2000-plan 2010-2015. Uldum Kær, Tørring Kær og Ølholm Kær
Natura 2000-område nr. 77
Habitatområde H66
Fuglebeskyttelsesområde F44

Emneord:

Habitatdirektivet, Miljømålsloven, målsætninger, indsatsprogram, Natura 2000-planer, Uldum Kær, Tørring Kær, Ølholm Kær

Udgiver:

Miljøministeriet, Naturstyrelsen

Ansvarlig institution:

Naturstyrelsen
Lyseng Allé 1
8270 Højbjerg
www.naturstyrelsen.dk

Copyright:

Naturstyrelsen, Miljøministeriet

Sprog:

Dansk

År:

2011

ISBE nr.

978-87-7091-220-4

ISBN nr.

978-87-7091-221-1

Dato:

1. december 2011

Forsidefoto: Gudenåen gennemstrømmer hele området; her Uldum Kær. Fotograf: Lasse Werling.

Resume:

Natura 2000-plan for Uldum Kær, Tørring Kær og Ølholm Kær (nr. 77). Natura 2000-planen skal sikre gunstig bevaringsstatus for områdets udpegede arter og naturtyper. Området og truslerne mod de udpegede naturtyper og arter beskrives, og der fastlægges målsætninger og indsatser for naturtyperne og arterne. Der foretages en strategisk miljøvurdering af planen.

Må citeres med kildeangivelse

Indhold

Forord.....	4
Natura 2000-planlægning	5
<i>Natura 2000-planen er bindende for myndighederne</i>	5
Områdebeskrivelse	6
Trusler mod områdets naturværdier	9
Igangværende pleje og genopretning	11
Tilstand og bevaringsstatus/prognose	13
<i>Vurdering af tilstand</i>	13
<i>Vurdering af bevaringsstatus/prognose</i>	16
Målsætning	19
<i>Overordnet målsætning for Natura 2000-området</i>	20
<i>Konkrete målsætninger for naturtyper og arter</i>	20
<i>Modstridende interesser</i>	21
Indsatsprogram	22
<i>Generelle retningslinjer</i>	23
<i>Konkrete retningslinjer</i>	24
<i>Forslag til mulige virkemidler</i>	25
Sammenhæng og synergi med vandplan	25
Strategisk miljøvurdering	25
Bilag 1. Kort over Natura 2000-områdets placering og afgrænsning	
Bilag 2. Opsummering af Natura 2000-planen og mulige virkemidler	
Bilag 3. Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver	
Bilag 4. Miljørapport for Natura 2000-planen	

Foto: Claus Bjørn Larsen

Danmarks VIP-natur får egen bodyguard

Hvad har Skagens Gren, Silkeborgskovene og det Sydfynske Øhav til fælles? Eller klokkefrøen, fiskeørnen og gråsælen? De er alle en del af Danmarks særligt værdifulde natur, som vi er forpligtet til at passe godt på. Det samme gælder strandengen, højmosen og boblerevet. Natura 2000-områderne er et netværk af naturområder i EU, der indeholder særligt værdifuld natur set i et europæisk perspektiv. Natura 2000 skal sørge for, at alle 27 EU-lande drager omsorg for egne truede dyr, planter og natur.

Danmark har i alt 246 Natura 2000-områder. Hvert område får nu sin helt egen naturplan, der skal fungere som bodyguard. Det er i alt for mange år gået tilbage for naturens mangfoldighed. Nu skal planerne sørge for, at staten, kommuner og lodsejere drager omsorg for de naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede sårbare eller sjældne i EU.

Ny natur på vej

Naturplanerne er den hidtil største naturindsats, der nogensinde er sat i værk i Danmark. Budgettet er ca. 1,8 mia. kroner og vil i stor udstrækning blive finansieret af EU's landdistriktsmidler. Den planlagte indsats dækker ca. 1.600 km², hvoraf de 40 km² er ny natur.

Der er planlagt hundredvis af nye vandhuller, som vil sikre levesteder for padder som klokkefrøen og vandsalamanderen. 200 km² løvskov skal beskyttes mod rydning, og flere hule, gamle og døde træer vil give levesteder for svampe, flagermus og insekter. Fiskeri på havet skal reguleres, så de unikke danske boblerev sikres mod at blive ødelagt af fiskeredskeer, og danske højmoser skal igen have mulighed for at få det bedre. Lige nu er de truet af udtørring og tilgroning. Med naturplanerne skal der ryddes krat og buske og gives bedre og mere naturlige vandforhold.

Tilbagegangen stoppes

Som ny miljøminister er jeg glad for, at vi nu har en plan for at stoppe naturens tilbagegang i Natura 2000-områderne. Der må ikke ske yderligere skade på naturen. Planerne har været for længe undervejs under VK-regeringen. Natura 2000-områderne blev udpeget i årene 1998-2004, og tilbagegangen skulle være standset allerede sidste år.

Danmarks nye SRSF-regering vil føre en mere aktiv og fremsynet naturpolitik. De 246 Natura-områder har nu hver en bodyguard, mens regeringen laver en plan for hele Danmark. Naturplan Danmark skal sætte ambitiøse mål – ikke blot for den natur som findes i Natura 2000-områderne, men for hele den danske natur.

Lad os så komme i gang !

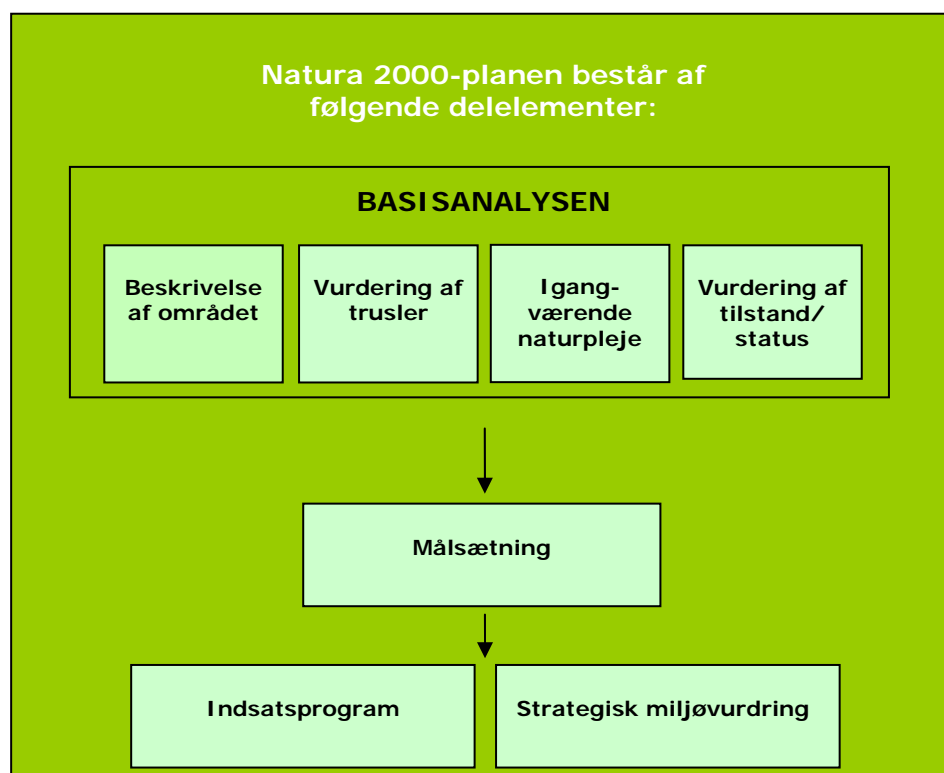
Med venlig hilsen
miljøminister Ida Auken

Natura 2000-planlægning

EU's Natura 2000-direktiver (Fuglebeskyttelses- og Habitatdirektiverne) forpligter Danmark til at gøre den nødvendige indsats for at sikre eller genoprette en række sjældne, truede eller karakteristiske naturtyper og arter. Gennem en målrettet indsats i de udpegede Natura 2000-områder bidrager Danmark til at sikre den europæiske natur og dens mangfoldighed.

Med henblik på at prioritere den nødvendige indsats udarbejder Naturstyrelsen en Natura 2000-plan, der dækker hvert af de udpegede beskyttelsesområder. Natura 2000-planen er en sammenfattende plan, som både indeholder Natura 2000-skovplan for de skovbevoksede fredskovpligtige arealer og Natura 2000-plan for øvrige områder samt arter.

Planen omfatter "udpegningsgrundlaget", dvs. de naturtyper og arter, som området er udpeget for. Natura 2000-planens indhold er vist i figur 1.

Figur 1. Opbygning af en Natura 2000-plan.

Natura 2000-planen er bindende for myndighederne

Natura 2000-planen er bindende, således at alle myndigheder i deres arealdrift, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i

Miljøministeriet, Naturstyrelsen

Natura 2000-plan

henhold til lovgivningen i øvrigt skal lægge Natura 2000-planen til grund. Planen er vedtaget i 2011, hvorefter kommunalbestyrelserne og Naturstyrelsen udarbejder bindende handleplaner, som skal sikre gennemførelsen af Natura 2000-planen. Direkte statslig opfølgning i form af bekendtgørelser o.l. sker dog på grundlag af Natura 2000-planen. Offentlige lodsejere kan vælge at gennemføre Natura 2000-planen direkte i deres drifts- og plejeplaner.

Natura 2000-planen tilsidesætter ikke øvrig lovgivning, og den indsats, som iværksættes for at sikre planens gennemførelse, skal have de fornødne tilladelser, dispensationer m.v. på grundlag af konsekvensvurderinger mm. Der er ikke gennemført en konsekvensvurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6.3 af de enkelte planer, idet der ikke i planen er taget konkret stilling forvaltningsindsatsens præcise lokalisering eller valgt forvaltningsmetoder. Der er dog i Natura 2000-planen taget stilling til afvejning mellem modsatrettede naturinteresser i de tilfælde hvor sådanne allerede på nuværende tidspunkt i planlægningen kan forudses, og hvor en sådan afvejning er forbundet med og nødvendig for forvaltningen af området. Evt. konkrete konsekvenser af denne afvejning vil blive afklaret i forbindelse med gennemførelsen af planen og valg af virkemidler.

Natura 2000-planens målsætninger er bindende og skal desuden anvendes ved konsekvensvurdering i forbindelse med myndighedsudøvelse, jf. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 (ændret ved bekendtgørelse nr. 1443 af 11. december 2007 med senere ændringer) om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Indsatsprogrammets retningslinjer er ligeledes bindende og danner grundlag for områdets handleplan og eventuelle drifts- og plejeplaner.

Natura 2000-planen koordineres med vandplanen for hovedvandopland Randers Fjord og bliver ligesom denne revideret hvert 6. år. De dele af Natura 2000-planen, der vedrører skovbevoksede fredskovs-pligtige arealer, revideres dog kun hvert 12. år.

Områdebeskrivelse

Natura 2000-området har et areal på 1049 ha og indeholder ikke statsejede arealer. Det afgrænses som vist på bilag 1. Natura 2000-området består af Habitatområde nr. H66 og Fuglebeskyttelsesområde nr. F44. På Naturstyrelsens hjemmeside www.naturstyrelsen.dk samt i figur 2 og bilag 2 er der angivet hvilke naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for dette område.

Natura 2000-plan

Området ligger mellem Tørring og Åle, hvor Gudenåen løber gennem et meget stort lavbundsområde bestående af vidtstrakte tilvoksningsmoser, rørskove og ferske enge. Der findes enkelte eng- og kærømråder med en artsrig flora, herunder stararter, karakteristiske for rigkær, samt maj-gøgeurt og plettet gøgeurt. Følgende lysåbne habitatnaturtyper er fundet i området: hængesæk, tidvis våd eng samt rigkær.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 66		
Naturtyper:	Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Vandløb (3260)	Tidvis våd eng (6410) Hængesæk (7140) Rigkær (7230)
Arter:	Bæk slampret (1096)	Odder (1355)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 44		
Fugle:	Rørhøg (Y)	Isfugl (Y)

Figur 2. Naturtyper, fugle og andre arter, der udgør udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. (Y): Ynglefugl.

Ved store vandafstrømninger kan størstedelen af lavbundsområdet blive oversvømmet og næringsberiget af Gudenåens vand. Dele af området fungerer på den måde som en afstrømningsregulator for Gudenåen. Kærene har tidligere været udnyttet til tørvegravning, og der findes en del meget store vandfyldte tørvegrave. I perioder med

Uldum Kær i Natura 2000-området er en mosaik af gamle tørvegrave og høslæts- og græsningsenge. Tilgroning af kærområdet med pilekrat bryder den lysåbne natursammenhæng. Gudenåens slyngede forløb gennem området ses midt i billedet.

oversvømmelse står tørvegravene i forbindelse med hinanden. Tørvegravene er næringsrige, og de rummer store bestande af gul åkande.

Syv km af Gudenåen har sit forløb gennem kærområdet. I Gudenåen og dens tilløb, på godt 8 km, lever her bæklampret og odder, foruden sjældne fiske- og insektarter.

Kærområdets naturarealer udgør yngle-, raste- og fourageringsområder for en lang række fuglearter. Blandt områdets rige fugleliv, med flere sjældne arter, findes på udpegningsgrundlaget ynglende rørhøg og isfugl, der hver yngler med få par i området.

Isfugl yngler fåtalligt i området. Den er afhængig af uforstyrrede brinker egnet til redebygning og rent, fiske- rigt vand i form af åer eller søer.

Foto: NatureEyes, Kim Biledgaard.

I basisanalyserne for Natura 2000-området Uldum Kær, Tørring Kær og Ølholm Kær findes der en mere detaljeret gennemgang af området. Se www.naturstyrelsen.dk

Natura 2000-området ligger i Hedensted Kommune og indenfor vandplanområdet hovedvandopland Randers Fjord.

Trusler mod områdets naturværdier

I det følgende afsnit skal de oplyste trusler forstås som påvirkninger af naturtyper og arter, der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Trusler er i den forbindelse aktuelt forekommende og konkrete påvirkningsfaktorer, der enkeltvis eller i samvirkning vil kunne forhindre, at naturtyperne og arterne opnår gunstig bevaringsstatus. Det kan dog også være potentielle påvirkningsfaktorer i det omfang, at der er viden om, at påvirkningerne periodevis er forekommet i området, men aktuelt ikke er til stede. Aktuelle påvirkninger, der f.eks. reguleres internationalt eller i anden sammenhæng, og derfor ikke er et anliggende for Natura 2000-planen, kan også fremgå, men vil ikke være en del af denne Natura 2000-plans indsatsprogram.

Arealreduktion/fragmentering. Arealerne af tidvis våd eng og rigkær er forholdsvis små set i forhold til områdets størrelse og store potentiale. Naturtypernes tilknyttede plante- og dyrearter har derved en

Natura 2000-plan

øget risiko for at uddø, fordi de beskedne arealer ikke kan opretholde så mange og så store bestande af de forskellige arter, og fordi de isolerede forekomster forringer arternes spredningsmuligheder.

Næringsstofbelastning. Overslagsberegninger viser, at kvælstofbelastning fra luften overskrider laveste ende af tålegrænseintervallet for alle tidvis våde enge og rigkær. Højeste ende af tålegrænseintervallet er overskredet på alle hængesække og brunvandede søer. Næringsstofbelastningen af de næringsrige søer og vandløbene sker endvidere fra spredt bebyggelse og landbrugsområder samt fra ud-sætning og fodring af ænder. Dårlig tilstand skyldes også, at søerne og de laveste eng- og kærarealer tilføres næringsstoffer fra Gudenåen, når den oversvømmer kærområdet.

Pesticider og gifte. På nogle af rigkærsarealerne (ca. 10 %) gødskes og sprøjtes der.

Tilgroning med rørskov og flydebladsvegetation skygger undervandsplanterne væk i de næringsrige søer. Tilgroning med høje græsser og urter samt med træer og buske er en trussel mod tidvis våd eng, hængesæk samt rigkær, idet de lysåbne plantesamfund i alle 3 naturtyper skygges ihjel af tilgroningen.

Uhensigtsmæssig hydrologi som følge af dræning og/eller grøfter er en trussel mod tidvis våd eng, hængesæk samt rigkær, men også for de næringsrige søer, hvor sænkning af vandstanden lokalt medfører en hurtigere tilgroning af vandfladen.

Uhensigtsmæssig drift. Vandløbene er mange steder regulerede, hvilket hæmmer deres naturlige fysiske variation, hvilket bl.a. forringer dannelsen af egnede redelokaliteter for isflugt med behov for erosion af vandløbsbrinker. I de fleste af vandløbene er der betydelige problemer med sandvandring. Tillige vil en fysisk påvirkning i form af grødeskæring og bundoprensning modvirke udvikling af artsrige plantesamfund i vandløbene og forringe vandløbene som levested for bæklampret og fourageringssted for odder.

Driften af kærrets enge er mange steder ændret, og overgang fra traditionel høslæt med efterfølgende afgræsning til nu høslæt alene har forårsaget, at først og fremmest rørgræs favoriseres i en grad, så den danner monokulturer og derved forarmer artsindholdet i især de tidvis våde enge.

Invasive arter er konstateret på rigkærsarealerne i form af glansbladet hæg. I øvrigt findes der inden for området små forekomster af japansk pileurt, japansk hestehov og rød hestehov. I de næringsrige søer findes store bestande af vandpest.

Forstyrrelser. Der findes i området 2 skydebaner, som lokalt kan give forstyrrelse af dyrelivet i områder på begge sider af Gudenåen.

Miljøministeriet, Naturstyrelsen

Rigkær og tidvis våd eng er nu under tilgroning med høje urter og pilekrat, efter at kreaturgræsning er ophørt. I forgrunden gemmer Gudenåen sig i den høje bredvegetation. Foto: Lasse Werling.

Igangværende pleje og genopretning

Der er i området indgået i alt 185 MVJ-aftaler på i alt 362 ha (tal fra 2006). Der er fortrinsvis tale om aftaler om græsning og/eller slæt. De fleste aftaler er 5-årige, men der er også 20-årige aftaler, hvoraf 6 drejer sig om udtagning af produktion. Langt de fleste aftaler er uden brug af kvælstofgødning, men i 38 aftaler må der bruges reduceret mængde kvælstofgødning.

Der har i en lang årrække været foretaget mindre projekter med rydning af pileopvækst med efterfølgende hegning og afgræsning i samarbejde mellem lodsejere, amt, kommune og Skov- og Naturstyrelsen. Bl.a. er der opsat et fugletårn og oprettet et græsningslaug i Uldum Kær. Projekterne er fortrinsvis sket i Uldum Kær og i Ølholm Kær.

*Kreaturgræsning på kultureng med lavt naturindhold. Græsningen kan udvides til at omfatte kærarealer med potentielt højt naturindhold. Græsningen sikrer gunstige forhold for engfuglene.
Foto: Lasse Werling.*

Fra 2007-2010 blev der bevilget 8. mio. kr. til et naturgenopretningsprojekt i Uldum Kær. Projektet var et samarbejde mellem Hedensted Kommune og Skov- og Naturstyrelsen.

Projektet havde 4 overordnede mål:

- At bidrage til gunstig bevaringsstatus for arter og naturtyper.
- At forbedre de fysiske forhold i vandløbene.
- At fjerne kvælstof og fosfor fra vandløbssystemet.
- At skabe bedre muligheder for den rekreative benyttelse.

Det samlede projekt var underopdelt i 4 delprojekter: Vandløbsprojektet, Rydningsprojektet, Stiprojektet og Formidlingsprojektet.

Vandløbsprojektet omfattede:

- genslyngning af Gudenåen nedstrøms Tørring for at skabe større vandløbsvariation og større biodiversitet,
- genslyngning af Ølholm Bæk for at skabe større vandløbsvariation og større biodiversitet,
- sikring af øget vinteroversvømmelse af de ånære engarealer for at skabe bedre forhold for rastende vand- og vadefugle,
- sikring af mere effektiv fjernelse af vand fra engene for at sikre en optimal græsningsdrift/pleje i vækstsæsonen,
- etablering af fladvander langs Gudenåen for at give øget opholdstid for åvandet med henblik på fjernelse af N og P fra åvandet.

Rydningsprojektet omfattede:

- fjernelse af pilekrat i en zone omkring Gudenåen for at genskabe det åbne ådalslandskab i de centrale dele af Uldum, Hjortsvang og Åle Kær og for at få genskabt store græsningsflader, så arealerne kan fastholdes som lysåbent græsningsland,
- fjernelse af egnsfremmede træer og buske omkring de tørvegrave, der ligger tættest på Gudenåen i Uldum Kær for også at lysne tørve-

gravene op.

Stiprojektet omfattede:

- etablering af et sammenhængende stisystem, som forbinder de omliggende kærbyer. Stierne laves så de er egnede som vandre- og cykelstier og med tilknytning til eksisterende kærveje. Stierne forsynes med skilte med afstande til kærbyerne,
- etablering af parkeringsfaciliteter, toiletfaciliteter, shelter og handicapfiskerampe.

Formidlingsprojektet omfattede:

- opstilling af 3 udsigts/fugletårne med tavler om kærrets fugleliv,
- opstilling af informationstavler langs stisystemet og ved tårnene, som fortæller om kærrets natur, geologi og kulturhistorie,
- opstilling af stortavler i/ved kærbyerne, som fortæller om kæret.

Derudover er der hegnet og ryddet et areal i Tørring Kær for at naturgenoprette et rigkærsområde med bl.a. maj-gøgeurt og engblomme, så arealet er sikret afgræsning.

Projektet er afsluttet i sommeren 2010.

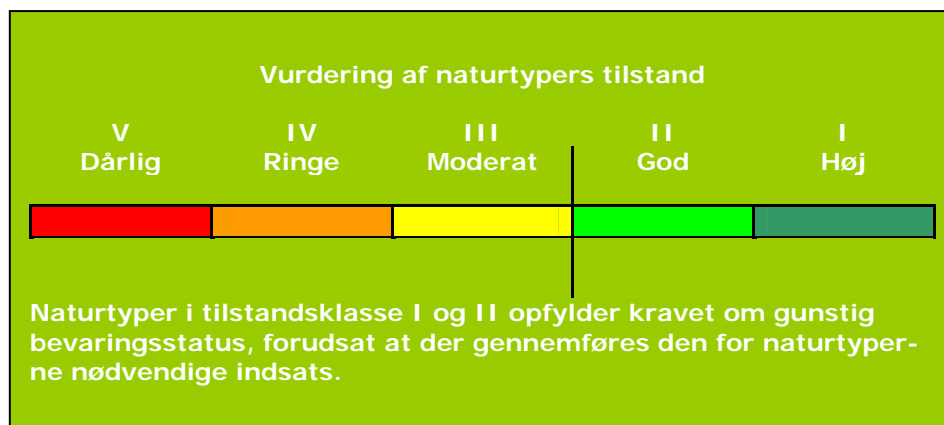
Tilstand og bevaringsstatus/prognose

For nogle naturtyper er der udviklet et system til vurdering af den enkelte naturtypes aktuelle *tilstand*, som er et udtryk for typens aktuelle naturindhold og en række andre målbare faktorer.

Bevaringsstatus for naturtyper og arter er derimod en vurdering af, hvordan deres tilstand vil være i fremtiden, såfremt der ikke sker ændringer i udnyttelsen og i de trusler, der eksisterer i dag. Der er således tale om en *prognose* for arternes og naturtypernes udviklingsretning. I de følgende afsnit er der nærmere beskrevet tilstand og bevaringsstatus/prognose for områdets naturtyper og arter.

Vurdering af tilstand

Der er foretaget en vurdering af tilstanden i 23 lysåbne naturtyper. Naturtyperne er kortlagt i dels basisanalyserne, dels i en efterfølgende kortlægning. Desuden er tilstanden vurderet for udvalgte forekomster af 5 søtyper. Vurderingen bygger på et system, der inddeler forekomster af Habitatdirektivets naturtyper i 5 tilstandsklasser (figur 3), hvor I (høj) er bedst og V (dårlig) er værst. Som led i beregningen af tilstanden beregnes både et artsindeks, baseret på indholdet af plantearter i en cirkel med radius på 5 m og et strukturindeks, baseret på vegetationshøjden, opvækst af vedplanter, forekomst af drængrøfter m.m.

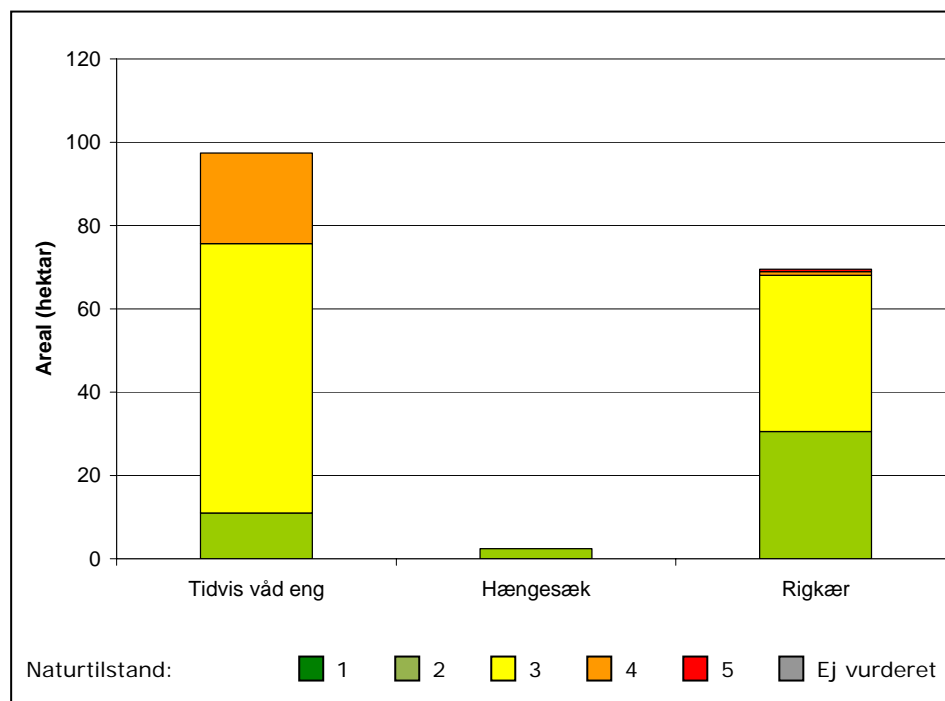
Figur 3. Tilstandsklasser for naturtyper.

Strukturindeks og artsindeks for den enkelte naturtype vægtes sammen til naturtypens tilstandsklasse på arealet. Et højt strukturindeks kombineret med et lavt artsindeks viser, at naturarealet har forudsætninger for et højt naturindhold, men at de karakteristiske arter ikke er til stede. Et højt artsindeks kombineret med et lavt strukturindeks kan anvendes som et redskab til at lokalisere artsrige forekomster med et stort behov for pleje eller anden indsats.

I figur 4 er vist naturtilstanden for Natura 2000-områdets naturtyper. Kun en mindre del af vandhullerne er tilstandsvurderet og er derfor ikke medtaget i figuren.

I Uldum Kær, Tørring Kær og Ølholm Kær er der kortlagt i alt 97 ha tidvis våd eng. 11 % er vurderet til naturtilstandsklasse II. Artsindekset er for hovedparten af dette areal også II. De resterende arealer er klassificeret i naturtilstandsklasse III og IV udelukkende på grund af dårlige artsindeks, idet langt størsteparten af arealet med tidvis våd eng har et strukturindeks på II. Således har ca. 24 % fået artsindeks V.

For hængesæk gælder, at stort set hele arealet har naturtilstandsklasse II ud fra, at arealet har artsindeks III og strukturindeks II.

Figur 4. Naturtilstand for de af Natura 2000-området naturtyper, som er tilstandsvurderet.

44 % af arealet med rigkær har naturtilstandsklasse II. Her er artsindeks også II. 56 % har naturtilstandsklasse III, IV og V. Artsindeks er her hovedsageligt II og III, og strukturklassen er II, III og IV. Både arts- og strukturindeks medvirker til den ugunstige naturtilstand, dog med mest vægt fra dårlig struktur.

Kun 7 ud af områdets skønsmæssigt i alt 47 små søer/vandhuller er kortlagt og tilstandsvurderet. Heraf er de 4 næringsrige søer, hvor 1 er i høj naturtilstand og 3 er i god naturtilstand. 3 brunvandede søer er kortlagt, hvor 1 er i god naturtilstand og 2 i moderat tilstand.

Se kort med tilstandsvurdering af de enkelte forekomster i Natura 2000-området på www.naturstyrelsen.dk under "Se på kort".

Der er endnu ikke udviklet et system til vurdering af tilstanden for en række lysåbne naturtyper, større søer, vandløb samt fugle og andre arter.

Odde er til stede i området vandløb og småsøer. Odderen er afhængig af natursammenhængende sø- og vandløbssystemer, områder med tilpas lav forstyrrelse og en god fiskebestand. Disse forhold er opfyldt i området, og odderen vurderes at have gunstig bevaringsstatus inden for Natura 2000-området. Foto: NatureEyes, Kim Aaen.

Vurdering af bevaringsstatus/prognose

Miljømålsloven og skovloven fastsætter som et overordnet mål, at naturtyper og arter, som Natura 2000-områderne er udpeget for, skal have en gunstig bevaringsstatus. Gunstig bevaringsstatus er defineret i Habitatdirektivet (figur 5).

Gunstig bevaringsstatus

En naturtypes "bevaringsstatus" anses for "gunstig", når

- det naturlige udbredelsesområde og de arealer, det dækker inden for dette område, er stabile eller i udbredelse, og
- den særlige struktur og de særlige funktioner, der er nødvendige for dets opretholdelse på langt sigt, er til stede og sandsynligvis fortsat vil være det i en overskuelig fremtid, samt når
- bevaringsstatus for de arter, der er karakteristiske for den pågældende naturtype, er gunstig

En arts "bevaringsstatus" anses for "gunstig", når

- data vedrørende bestandsudviklingen af den pågældende art viser, at arten på langt sigt vil opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levesteder, og
- artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang, eller der er sandsynlighed for, at det inden for en overskuelig fremtid vil blive mindsket, og
- der er og sandsynligvis fortsat vil være et tilstrækkeligt stort levested til på langt sigt at bevare dens bestande

Figur 5. Habitatdirektivets definition af gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau for naturtyper og arter.

Gunstig bevaringsstatus skal generelt opnås inden for hver af Danmarks to biogeografiske regioner, nemlig den kontinentale og den atlantiske region. Gunstig bevaringsstatus skal dog ifølge EU's vejledning til direktivets artikel 6 også anvendes på de enkelte Natura 2000-områder, men der findes ingen retningslinjer for, hvorledes denne vurdering skal foretages. Den første Natura 2000-plan laves på grundlag af tilgængelig viden og derfor alene ud fra en prognose for de enkelte naturtyper og arters udvikling.

Prognosen for de kortlagte naturtyper er bestemt på områdeniveau ud fra de enkelte forekomsters natur/skovtilstand og de aktuelle trusler og inddeles i *gunstig* eller *ugunstig prognose*. Naturtyper i tilstandsklasse I (høj tilstand) eller II (god tilstand) har en gunstig prognose, hvis det vurderes, at tilstanden også kan opretholdes på langt sigt. I mange tilfælde forudsætter det, at der gennemføres den for naturtyperne nødvendige indsats i form af naturpleje, begrænsning af næringsstofftilførsel, forbedring af hydrologiske forhold m.m.

Prognosen for de øvrige naturtyper og alle arterne er baseret på den bedste tilgængelige viden. Her benyttes begreberne *vurderet gunstig*, *vurderet ugunstig* og *ukendt prognose*.

I Natura 2000-området er der foretaget følgende vurdering af prog-

nosen for naturtyper og arter:

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- Odder, arten er under spredning, og bestanden er stigende – både inden for området og i resten af Jylland.

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- Brunvandede søer på grund af overskridelse af den højeste ende af tålegrænseintervallet for N-belastning fra luften.
- Næringsrige søer på grund af stor belastning af næringsstoffer, dårlig hydrologi og tilgroning.
- Vandløb med vandplanter, da der er forringelser af den fysiske tilstand og den naturlige dynamik, der sker sandvandring, der skæres grøde og oprenses, og der sker belastning med næringsstoffer.
- Tidvis våd eng på grund af tilgroning, udtørring, næringsstofbelastning fra luft og grund- og overfladevand samt fragmentering. Den laveste ende af tålegrænseintervallet for N-belastning fra luften er overskredet på hele arealet, og den højeste ende er overskredet på 7 % af arealet.
- Hængesæk på grund af tilgroning, hydrologi samt næringsstofbelastning. Den højeste ende af tålegrænseintervallet for N-belastning fra luften er overskredet på hele arealet.
- Rigkær på grund af tilgroning med pilekrat, dræning, næringsstofbelastning fra gødskning, fra luft og grund- og overfladevand, invasive arter som glansbladet hæg samt fragmentering. Den laveste ende af tålegrænseintervallet for N-belastning fra luften er overskredet på hele arealet.

Gudenåen løber i et naturligt snoet forløb gennem området. Naturkvaliteten i vandløbet er reduceret på grund af sandvandring og grødeskæring. Foto: Lasse Werling.

Prognosen er ukendt for:

- Bæklampret, rørhøg og isfugl. Arterne er registreret i området, men bestand og bestandsudvikling kendes ikke.

Målsætning

Det overordnede mål er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget i de enkelte Natura 2000-områder (jf. dog nedenfor om eventuelle modstridende interesser).

Der opstilles en **overordnet målsætning** for området. Den overordnede målsætning angiver det overordnede sigte for, hvorledes området skal udvikle sig både for at sikre områdets integritet og en gunstig bevaringsstatus for arter og naturtyper. Målsætningen skal endvidere fremhæve de naturtyper og arter, der udgør den største arealandel af området, og endelig fremhæves forekomster af naturtyper og arter, der har stor vigtighed på nationalt og/eller biogeografisk niveau. En vurdering af denne betydning foretages efter følgende kriterier:

- Stort areal, levested eller bestand
- Få forekomster
- Truede naturtyper og arter
- Særlige danske ansvarsområder

Der opstilles desuden mere **konkrete målsætninger**, der fastlægger de langsigtede mål for udviklingen i areal og tilstand for de enkelte naturtyper og arters levesteder. Målfastsættelsen tager udgangspunkt i den tilstand, som er vurderet for naturtyper og arters levested efter tilstandsvurderingssystemet. Hvor der ikke er udviklet et sådant system, skal gunstig bevaringsstatus sikres eller genoprettes på baggrund af bedste faglige viden. Da der endnu ikke er udviklet et tilstandsvurderingssystem til brug for vurdering af areal og tilstand af levestederne for fuglearterne, er fastsættelse af målsætningen for de enkelte fuglearter på udpegningsgrundlaget sket på baggrund af en vurdering af, om størrelsen og kvaliteten af levestedet kan rumme bestanden, og ikke på om bestanden rent faktisk er til stede. De i planen angivne bestandsstørrelser er fastsat på baggrund af den officielle danske indmelding til EU.

Såvel overordnet målsætning som de konkrete målsætninger rækker ud over 1. planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til

potentialet i de lokale naturforhold. Målsætningerne afspejler desuden en afvejning af eventuelle modstridende interesser efter retningslinjer angivet i By- og Landskabsstyrelsen 2009: "Retningslinjer for den statslige Natura 2000-planlægning: Målfastsættelse og indsatsprogram".

Overordnet målsætning for Natura 2000-området

- *Det overordnede mål for området er:*
Områdets kærnatur sikres på sigt som et naturområde præget af store, sammenhængende lysåbne og artsrige naturarealer omkring Gudenåens naturligt slyngede forløb og også med plads til større forekomster af sammenhængende pilekrat – og med store velegnede levesteder for områdets yngle- og trækfugle. Vandløbsstrækninger sikres en gunstig bevaringstilstand. De truede naturtyper i området, tidvis våde enge og rigkær prioriteres højt, begge naturtypers areal øges, og der skabes sammenhæng mellem forekomsterne.

Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder.

Baggrund for den overordnede målsætning

I Uldum Kær, Tørring Kær og Ølholm Kær er der specielt fokus på vandløbene og de lysåbne naturtyper tidvis våd eng og rigkær. Området indeholder et stort potentiale for udvidelse af de truede naturtyper tidvis våd eng og rigkær. Da området er udpeget som EF-fuglebeskyttelsesområde, er der også fokus på bevarelse og forbedring af levesteder for områdets rige fugleliv, som er knyttet til de våde og fugtige naturtyper, som området indeholder.

Konkrete målsætninger for naturtyper og arter

Der opstilles følgende konkrete målsætninger, som fastlægger de langsigtede mål for naturtyper og arter i Uldum Kær, Tørring Kær og Ølholm Kær:

- *Naturtyper og arter skal have en gunstig bevaringsstatus.*
- *For naturtyper og for arters levesteder, der er vurderet til naturtilstandsklasse I eller II og gunstig prognose skal udviklingen i deres areal og tilstand være stabil eller i fremgang.*
- *For naturtyper og arters levesteder, der er vurderet til naturtilstandsklasse III-V og/eller ugunstig prognose skal udviklingen i deres naturtilstand være i fremgang, således at der opnås naturtilstand I-II og gunstig bevaringsstatus, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed dertil. Det samlede areal af naturtypen/levestedet skal være stabilt eller i fremgang, hvis naturforholdene tillader det.*
- *For naturtyper og arter uden tilstandsvurderingssystem*

Miljøministeriet, Naturstyrelsen

og/eller med en ukendt prognose er målsætningen gunstig bevaringsstatus. Det betyder, at tilstanden og det samlede areal af levestederne for bæklampret og odder samt for ynglefuglene isfugl og rørhøg stabiliseres eller øges, således at der er grundlag for tilstrækkelige egnede yngle- og fourageringsområder.

- *Naturtypeforekomster i artsklasse I målsættes til tilstandsklasse I og skal søges udvidet/sammenkædet, hvis de naturgivne forhold gør det muligt.*
- *Arealet med tidvis våd eng og rigkær søges på sigt øget med i størrelsesordenen henholdsvis 62 % og 36 %, hvor de naturgivne forhold gør det muligt og således, at nuværende forekomster om muligt sammenkædes.*

Modstridende interesser

En målsætning om gunstig bevaringsstatus for en bestemt naturtype kan indebære en nedprioritering af en anden naturtype eller art, og det er nødvendigt at foretage et valg.

Ved planlægningen af naturforvaltningsindsatsen i området kan der fremkomme modstridende naturinteresser, som skal afvejes mod hinanden. Sikring af muligheden for en forbedret afgræsning af kærerne vægter her højt, ligesom forstyrrelse af ynglende og rastende fugle skal sikres undgået, når der planlægges forøgede muligheder for den rekreative udnyttelse, herunder stier. En mulig udvidelse af områdets lysåbne naturtyper foretages således, at sammenhængende, gamle pilekrat med høj naturkvalitet bevares af hensyn til fuglelivet.

Der er modstridende interesser i, at der skal sikres forbedrede afgræsningsmuligheder af kærerne, samtidig med at vandløb med vandplanter skal sikres gunstig bevaringsstatus, idet dette kan kræve reduceret vandløbsvedligeholdelse, som igen medfører forhøjet vandstand i vandløbene og ringere afgræsningsmuligheder i kærerne. Igen vægter afgræsningen af kæret højt.

*Tilgroning af de gamle tørvegrave reducerer arealet med næringsrig sø, men øger på sigt arealet med naturtypen hængesæk.
Foto: Lasse Werling.*

Rydning af pilekrat for at genskabe rigkær, må ikke ske på bekostning af de gamle, henfaldende pilekrat, som ønskes bevaret.

Indsatsprogram

Opfyldelsen af Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektivernes krav om gunstig bevaringsprognose er en opgave, som strækker sig over lang tid og kræver en omfattende indsats over flere planperioder. Det er derfor nødvendigt at prioritere indsatsen i den enkelte planperiode. Den nationale prioritering af indsatsen i 1. planperiode er formuleret i 4 sigtelinjer, som lægger niveauet for indsatsen i planperioden. Sigtelinjerne er beskrevet i bilag 3.

Indsatsprogrammet der bygger på de 4 sigtelinjer beskriver indsatsen i den første planperiode 2010-2015 (for skovbevoksede fredskovs-pligtige arealer dog frem til 2021).

Indsatsprogrammet består af en række **generelle retningslinjer**, som skal sikre den eksisterende naturtilstand. De generelle retningslinjer gælder for alle arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget, og den nødvendige indsats vil efterfølgende blive konkretiseret i de kommunale/statslige handleplaner.

Miljøministeriet, Naturstyrelsen

Indsatsprogrammet består desuden af en række **konkrete retningslinjer**, som skal sikre små naturarealer, ubeskyttede naturarealer og særligt truede arter og naturtyper. De konkrete retningslinjer giver en nærmere beskrivelse af den indsats, som i disse særlige tilfælde skal indarbejdes i de kommende handleplaner.

Indsatsprogrammet indeholder ikke bindende krav til kommunernes, Naturstyrelsens eller andre offentlige lodsejeres brug af de virkemidler og tiltag, som skal sikre den nødvendige indsats. Tiltag prioriteres og konkretiseres i handleplanerne eller i andre opfølgende tiltag.

Indsatsprogrammet for Natura 2000-området omfatter nedenstående generelle og konkrete retningslinjer, som tillige er vist oversigtligt i bilag 2.

Generelle retningslinjer

Indsatser efter sigtelinje 1. Areal og tilstand af udpegede naturtyper og levesteder for udpegede arter må ikke gå tilbage eller forringes.

Potentielt rigkær – nu tilgroet med høje urter og pilekrat. Arealet med rigkær kan øges ved at foretage rydning og genindføre ekstensiv afgræsning. Foto: Lasse Werling.

Natura 2000-plan

- 1.1 *Reduktion af kvælstof-deposition fra luften på områdets habitatnaturtyper sker ved administration af husdyrgodkendelsesloven, der med ændringen af 10. februar 2011 har fastlagt et særligt beskyttelsesniveau af hensyn til bevaringsmålsætningen i Natura 2000-planlægningen. Den øvrige tilførsel af næringsstoffer til naturtyperne reduceres, herunder fra dræntilløb og fodring. For søer og vandløb reguleres tilførslen af næringsstoffer via vandplanen.*
- 1.2 *Der sikres den for naturtyperne mest hensigtsmæssige hydrologi i næringsrige søer, brunvandede søer, vandløb, tidvis våd eng, hængesæk og rigkær.*
- 1.3 *De terrestriske naturtyper skal sikres en hensigtsmæssig ekstensiv drift og pleje. Vandløb med vandplanter sikres gode fysiske og kemiske forhold samt kontinuitet. Denne indsats sikres via vandplanlægningen.*
- 1.4 *Der sikres velegnede levesteder med tilfredsstillende forageringsmuligheder for bæklampret, odder, rørhøg og isfugl.*
- 1.5 *Der sikres levesteder med individuel hensyntagen til den enkelte arts sårbarhed over for forstyrrelser for odder, rørhøg og isfugl.*
- 1.6 *Invasive arter som glansbladet hæg, japansk pileurt, rød hestehov og japansk hestehov bekæmpes, og deres spredning forebygges så vidt muligt og vha. bedst kendte metoder.*

Konkrete retningslinjer

Indsatser efter sigtelinje 2. Små og fragmenterede habitatnaturtyper og levesteder for arter, som ikke kan opretholdes ved drift af det nuværende areal alene, sikres ved arealudvidelse, sammenkædning af arealer, pleje af naboarealer og/eller etablering af spredningskorridorer.

- 2.1 *Arealerne med tidvis våd eng og rigkær søges udvidet og sammenkædet, hvor det er naturmæssigt muligt (se pkt. 4.1)*

Indsatser efter sigtelinje 3. Naturtyper og levesteder, som ikke er beskyttet af natur- og miljølovgivningen skal sikres.

- 3.1 *Konstaterede forekomster af habitatnaturtyper, der ikke er omfattet af lovgivningen, sikres mod ødelæggelse.*

Indsatser efter sigtelinje 4. Der skal gøres en særlig indsats for naturtyper og arter, hvis biogeografiske status er i fare for at blive alvorligt forringet i 1. planperiode.

- 4.1 *Arealet af tidvis våd eng søges øget med i størrelsesordenen 30-36 ha, og arealet af rigkær søges øget med i størrelsesordenen 10-12 ha ved at indføre hensigtsmæssig,*

Miljøministeriet, Naturstyrelsen

sammenhængende drift på arealer med potentiale for naturtypen. Forøgelsen foregår om muligt således, at fragmenteringen af eksisterende naturarealer nedsættes.

Forslag til mulige virkemidler

Kommunalbestyrelserne, Naturstyrelsen og andre offentlige lodsejere/myndigheder udarbejder handleplaner, vælger virkemidler og foretager den konkrete forvaltning indenfor rammerne af indsatsprogrammet. Mulige virkemidler nævnt i bilag 2 skal derfor betragtes som eksempler på, hvorledes indsatsprogrammet kan gennemføres.

Sammenhæng og synergi med vandplan

Natura 2000-planen er koordineret med vandplanen. Ifølge Vandrammedirektivet må tilstanden af vandområderne ikke forringes, og vandplanens indsatsprogram vil generelt forbedre den eksisterende vandkvalitet i større søer, vandløb, fjorde og kystvande. Forbedringen sker ved reduktion i tilførslen af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer samt stedvis sikring af en mere naturlig hydrologi i ådale. Vandplanen vil desuden forbedre de fysiske forhold og sikre kontinuiteten på udvalgte vandløbsstrækninger. Disse indsatser forventes i de fleste tilfælde at bidrage til at forbedre tilstanden i de vandafhængige habitatnaturtyper og i levestederne for de arter, der er tilknyttet vand. Der er gode muligheder for at opnå andre synergieffekter mellem de 2 planer, men i enkelte tilfælde kan der opstå konflikter, f.eks. hvor indsats efter vandplanen medfører oversvømmelser af habitatnaturtyper eller levesteder for arter.

Planlagt indsats efter vandplanen, der kan påvirke udpegningsgrundlaget i et Natura 2000-område væsentligt, skal konsekvensvurderes i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3. Indsatsen kan i givet fald kun gennemføres, hvis det på grundlag af bedste faglige viden dokumenteres, at aktiviteten ikke vil skade bevaringsmålsætningen for området. Potentielle konflikter mellem Vand-og Natura 2000-planen skal som udgangspunkt være afdækket i forbindelse med vedtagelse af vandplanen.

Strategisk miljøvurdering

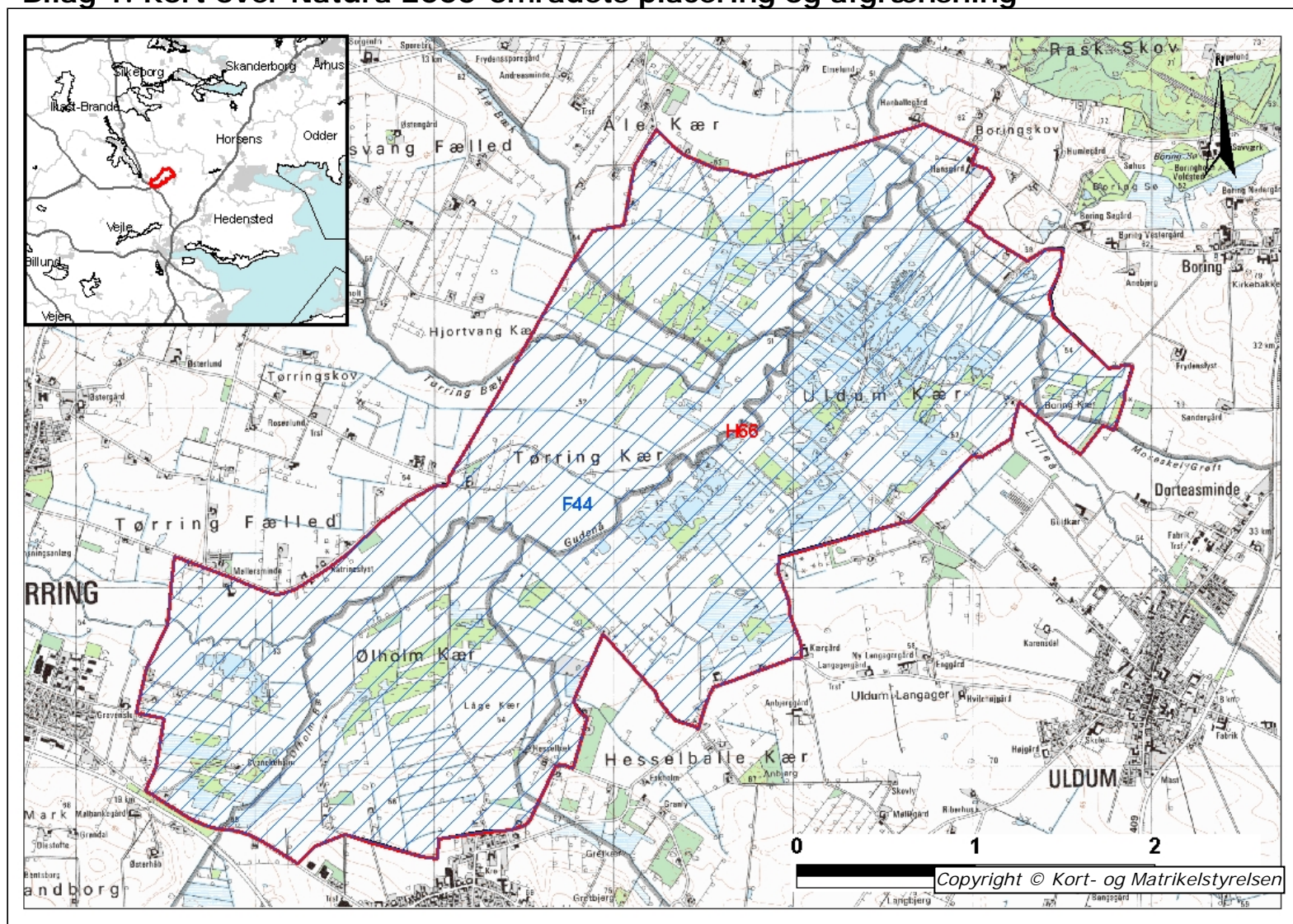
I medfør af Bekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 af lov om miljøvurdering skal der foretages en miljøvurdering af planer og programmer, der omhandler fysisk planlægning og arealanvendelse, eller som kan påvirke et internationalt beskyttelsesområde væsentligt.

I bilag 4 er der udarbejdet en miljørapport, der belyser konsekven-

Natura 2000-plan

serne ved at gennemføre Natura 2000-planen for område nr. 77.

Bilag 1. Kort over Natura 2000-områdets placering og afgrænsning

Natura 2000-områdets afgrænsning. Natura 2000-området består af habitatområde H66 (rød afgrænsning) og fuglebeskyttelsesområde F44 (blå skravering). Andre Natura 2000-områder er vist med sort afgrænsning på oversigtskortet.

Bilag 2. Opsummering af Natura 2000-planen og mulige virkemidler

En opsummering af Natura 2000-planens indhold, mål og indsatsprogram findes samlet i Bilag 2 - opdelt på de naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for det pågældende Natura 2000-område.

Se www.naturstyrelsen.dk – under opslag om plan for dette Natura 2000-område.

Bilaget indeholder endvidere en oversigt over mulige virkemidler, der er eksempler på, hvordan indsatsprogrammet kan gennemføres.

Sammen med bilag 2 findes på hjemmesiden baggrundsmateriale for planerne samlet i basisanalyse og tillæg til basisanalyse samt henvisning til kort over forekomst af de kortlagte og tilstandsvurderede naturtyper.

Bilag 3. Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver

Ved igangsætningen af Natura 2000-planprocessen blev der identificeret en række væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver. På baggrund heraf blev der opstillet 4 sigtelinjer, der formulerer prioriteringen af den nødvendige indsats. Sigtelinjerne sætter dermed rammerne for Natura 2000-planlægningen.

De overordnede rammer er formuleret i nedenstående bilag. Teksten indgik i idéfasen for vand- og naturplanlægningen, juni – december 2007.

Antallet af naturtyper, der kortlægges og tilstandsvurderes er siden udvidet.

Væsentlige naturopgaver

Miljøministeriet har udarbejdet en oversigt over væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver i Natura 2000-planlægningen. Det er de opgaver, som tillægges den højeste prioritet i 1. planperiode fra 2010 til 2015:

Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver i Natura 2000-planlægningen:

Danmark er ifølge Habitatdirektivet forpligtiget til at iværksætte de nødvendige foranstaltninger, der sikrer eller genopretter en gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der udgør habitatområdernes udpegningsgrundlag.

Samtidig er Danmark forpligtet til, via gennemførelsen af Fuglebeskyttelsesdirektivet, at træffe egnede foranstaltninger med henblik på at beskytte yngle- og rasteområder for en række fuglearter.

Væsentlige trusler mod naturen

En række faktorer udgør de væsentligste trusler mod de direktivudpegede naturtyper og arter:

Næringsstofbelastning medfører markante forringelser af terrestriske naturtyper, søer, vandløb og kystnære farvande først og fremmest som følge af gødskning, afstrømning fra markarealer og kvælstofnedfald. Store mængder næringsstoffer i naturen fremmer ensartede næringskrævende artssamfund på bekostning af et alsidigt plante- og dyreliv og medfører forringede forhold for den biologiske mangfoldighed og naturtyper og arter.

Tilgroning ændrer på afgørende vis levevilkårene for en række plante- og dyrearter, herunder fuglene. Det truer også især lysåbne naturtyper som moser, enge, klitter, heder, overdrev men også egeskove ofte som følge af manglende eller utilstrækkelig drift;

Fragmentering skaber isolation af arternes bestande, hvorved de

risikerer at uddø. Foruden et direkte tab af naturareal, forringes de eksisterende naturtypers tilstand og deres økologiske funktioner;

Udtørring er en vedvarende trussel mod mange våde naturtyper og de tilhørende arter som følge af en ændring i de naturlige vandforhold;

Invasive arter er ikke hjemmehørende arter, der spreder sig. De optager plads og fortrænger det oprindelige plante- og dyreliv og findes i dag på mange naturarealer.

Forstyrrelse kan være en afgørende faktor navnlig for truede og sårbare arter, der på grund af levevis og specifikke krav til levested, vil være følsomme overfor menneskelige aktiviteter. Ofte vil truslerne påvirke i samme retning. For eksempel er tilgroning ofte en effekt af næringsstof-belastning og udtørring, tillige er presset på mange arter højt på grund af fragmentering, og det øges yderligere med forekomst af for eksempel invasive arter og menneskelig forstyrrelse.

Overordnet målsætning

Målsætningen er, at de udpegede naturtyper og arter på sigt opnår "gunstig bevaringsstatus". Der skal opstilles en langsigtet målsætning for hvert af de udpegede Natura 2000-områder.

Målsætningen rækker udover 1. planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold og i de udpegede områder som helhed.

Sigtelinjer for indsatsen i 1. planperiode

Natura 2000-planen skal under hensynstagen til den overordnede målsætning opstille konkrete retningslinjer for indsatsen i 1. planperiode for hvert enkelt beskyttelsesområde. Det kan være en indsats, som strækker sig ud over planperioden, men som skal iværksættes nu.

Opfyldelsen af Habitat- og Fuglebeskyttelses-direktivernes krav om "gunstig bevaringsstatus" er en opgave, som strækker sig over lang tid og kræver en omfattende indsats. Det er derfor nødvendigt at prioritere og målrette indsatsen i den enkelte planperiode. Den nationale prioritering af indsatsen i 1. planperiode fokuserer på at sikre naturtilstanden for udpegede naturtyper og bestandene for udpegede arter. Der vil på baggrund af naturmæssige forskelligheder være regionale forskelle i gennemførelsen af indsatsen.

Sikring af naturtilstanden af eksisterende naturarealer og arter i beskyttelsesområderne

Ifølge direktiverne skal de naturtyper og arter, der udgør områdernes udpegningsgrundlag, have en gunstig bevaringsstatus. Der er således en forpligtigelse til at sikre naturen mindst samme tilstand som ved direktivernes ikrafttræden. Dette kræver ofte en løbende driftsindsats og en vedvarende indsats mod næringsstofbelastningen på de ek-

sterende naturarealer for at opretholde eller genoprette dem i samme tilstand.

Sikring af de små naturarealer

De små naturarealer er ofte i dårlig naturtilstand, blandt andet fordi de er så små, at påvirkningen fra omgivende arealer har stor betydning. En udvidelse af små naturarealer indenfor beskyttelsesområderne samt eventuelt sammenkædning af arealer via spredningskorridorer og trædesten kan være nødvendig for at opretholde naturtilstanden også på længere sigt.

Sikring af naturtyper og levesteder som lovligt kan ødelægges

Der skal ske en sikring af de naturtyper og levesteder, der ikke er beskyttet mod aktiviteter, som direkte kan ødelægge dem. Det drejer sig for eksempel om skovens naturtyper og sten- og boblerev på havet. Der vil derudover være andre ikke beskyttede levesteder for visse af direktivernes arter, hvor en sikring kan være nødvendig, for eksempel for visse fuglearter.

Indsats for truede naturtyper og arter

For naturtyper og arter, hvis status på landsplan er i fare for at blive voldsomt forringet i 1. planperiode, og hvor der er en fare for, at de forsvinder fra den danske natur på sigt kan en egentlig naturgenopretningsindsats og/eller målrettet drift være nødvendig. Som eksempler på truede naturtyper og arter kan nævnes højmoser, eremit og sorterne.

Natura 2000-planlægningen fastlægger desuden retningslinjer for myndighedernes skønsmæssige beføjelser efter lovgivningen i øvrigt.

Natura 2000 og Vandrammedirektivet

Gennemførelsen af Vandrammedirektivet og vandplanerne forventes at bidrage til at imødegå nogle af ovennævnte trusler. Eksempelvis genskabes nye naturområder i ådale, og vandkvaliteten vil blive forbedret. Omfanget af synergieffekten mellem Natura 2000 og Vandrammedirektivet vil blive tydelig undervejs i planprocessen. For vandforekomster, der også er omfattet af Natura 2000-direktiverne, vil det strengeste af miljømålene være gældende.

Med målbekendtgørelsen er der fastlagt nærmere retningslinjer for fastsættelse af mål i Natura 2000-områderne og defineret en 5-trinskala for naturtilstanden i 18 lysåbne naturtyper. Et tilsvarende tilstandssystem er under udarbejdelse for de 10 skovnaturtyper og for direktivernes arter. På et senere tidspunkt vil et tilstandssystem for såvel de ferske som de marine naturtyper blive udarbejdet.

Bilag 4. Miljørapport for Natura 2000-planen

Miljørapport for N 77 Uldum Kær, Tørring Kær og Ølholm Kær - kan læses på Naturstyrelsen hjemmeside, se www.naturstyrelsen.dk under opslag om plan for dette Natura 2000-område

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
www.nst.dk